

Predmet: SPLOŠNA SLOVENSKA IN MLADINSKA KNJIŽEVNOST

Letnik: 1., 2.

1. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI

Splošna slovenska književnost

Študent poglobi znanje o slovenski književnosti, usposobi se za razumevanje in vrednotenje literarnih tokov in pojavov in si pridobi bolj celosten pogled na njen razvoj (ob primerjavah z drugimi evropskimi literaturami). Seznan se z mladinsko književnostjo; podrobneje in obširneje spoznava predvsem tiste literarne vrste in oblike, ki v največji meri ustrezajo čustvenim, spoznavnim in predstavnim sposobnostim ter estetskozaznavnim posebnostim učencev od 1. do 5. razreda. Pridobi si kriterije za izbor besedil, ustreznih razvojnim stopnjam otrok. Usposobi se za vrednotenje mladinske književnosti in za interpretacijo, s katero približa literarno delo mlademu bralcu, pri čemer upošteva estetske, etične in spoznavne lastnosti besedila. Študent spozna načine znanstvenoraziskovalnega dela na tem področju in razvije interes za samostojno raziskovanje, še posebej recepcije literarnih stvaritev pri najmlajši osnovnošolski populaciji.

Mladinska književnost

Študentke in študentje:

- poglobijo znanje o slovenski književnosti, posebej še o mladinski književnosti, spoznavajo zvrstno-vrstno, tematsko in motivno večpalstnost pojma "mladinska književnost" ter njene meje,
- oblikujejo si kriterije za strokovno recepcijo mladinskega besedila (poznavanje kanonskih besedil, recepcijske sposobnosti učencev 1. in 2. triletja, aktualizacija besedila),
- usposobijo se za samostojno znanstveno-raziskovalno delo in ga povezujejo s šolsko interpretacijo besedil,
- spoznavajo temeljna teoretična in literarnozgodovinska dela, izdelajo lastne interpretacije mladinskih besedil.

2. VSEBINA

Splošna slovenska književnost

Periodizacija slovenske književnosti (glede na druge evropske literature). Ustno slovstvo. Pesništvo: od srednjeveške in protestantske pesmi, duhovne verzifikacije 17. in 18. stol., razsvetljske pesmi, Prešernove poezije, pesništva v 2. pol. 19. stoletja in v dobi moderne, prek ekspresionizma, socialnega realizma in medvojnega pesništva do povojnih tokov in smeri. Pripovedništvo: od anekdotične novelistike, pripovednih poskusov ob koncu 18. in v prvi pol. 19. stol., prek konstituiranja slovenske pripovedne proze v realizmu, naturalizmu in moderni do ekspresionistične in socialnorealistične pripovedne proze ter povojnih tokov in stilnih usmeritev.

Dramatika: od srednjeveškega gledališča in pasijonske igre, prek Linhartovih ponašitev in krize v prvi pol. 19. stol., večjega razmaha dramatike v 2. pol. 19. stol., Cankarjeve drame, ekspresionistične dramatike in socialnorealistične ter medvojnih aktualističnih poskusov do povojnega razcveta najrazličnejših smeri.

Mladinska književnost

Teoretična opredelitev mladinske: **Besedilo** - literatura in realnost, zgodbenost in fiktivnost literature, mediji, plasti literarnega dela: predstavnost, literarni lik, besedilotvorni postopki, literatura in jezik; **Žanri** - tipologija mladinske književnosti (tipi poezije). Razvoj **poezije** - ljudska pesem, umetna pesem: F. Levstik, O. Župančič, S. Kosovel (simbolizem), prvi povojni val (T. Pavček, K. Kovačič), N. Grafenauer, D. Zajc, sodobna poezija. Razvoj **proze** - berivo za mladino v 19. stoletju. **Tipologija proznih žanrov** - pripovedka in pravljica: ljudska, klasična avtorska, sodobna; basen, kratka zgodba, črtica, povest, humoreska, mladinski roman, fantastična pripoved; spominska literatura; realistična pripoved s pregledom tem. Mladinska **dramatika** - dramatika in dialoški žanri, besedilo in uprizoritev, lutkovna, radijska, televizijska, gledališka igra; trivialna mladinska književnost.

Sprejemnik: bralni razvoj in tipologija branja.

Slikanica in njene posebnosti.

Zgodovinski pregled mladinske književnosti in osrednji avtorji.

Raziskovalci mladinske književnosti, institucije, specializirane publikacije.

3. POVEZANOST Z DRUGIMI PREDMETI

Predmet (oba dela) se povezuje s slovenskim jezikom in didaktiko slovenskega jezika in književnosti. Pri seminarskem delu so posamezne teme obdelane z vidika književnosti, jezika in didaktike.

4. ŠTUDIJSKA LITERATURA

Obvezna za splošno slovensko književnost:

Pogačnik, J., F. Zdravec: Zgodovina slovenskega slovstva, Maribor, 1973.

Paternu, B.: France Prešeren in njegovo pesniško delo I-II, Ljubljana, 1976-1977.

Kos, J.: Pregled slovenskega slovstva, Ljubljana, 1987 in nadalj. izdaje.

Kocijan, G.: Kratka pripovedna proza v obdobju moderne, Ljubljana, 1996.

Obvezna za mladinsko književnost:

Šircelj, M., M. Kobe, A. Gerlovič: Ura pravljič, Ljubljana, 1972.

Kobe, M.: Pogledi na mladinsko književnost, Ljubljana, 1987.

Saksida, I.: Mladinska književnost med literarno vedo in književno didaktiko, Maribor, 1994.

Saksisa, I.: Petdeset zlatnikov, Tržič, 1998.

Priporočljiva:

Hurlimann, B.: Svet v slikanici, Ljubljana, 1968.

Hazard, P.: Knjige, otroci in odrasli ljudje, Ljubljana, 1973.

Rotar, J.: Povednost in vrsta: pravljice, balade, basni in povesti, Ljubljana, 1978.

Pirnat-Cognard, Z.: Pregled mladinskih književnosti jugoslovanskih narodov, Ljubljana, 1980.

5. POSEBNOSTI

